

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ – ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Dr. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Α. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Θεσσαλονίκη 04/10/2017

Το υποχρεωτικό μάθημα

**[707] Δογματική II: Έκθεση ακριβής της ορθόδοξης πίστης
και Εισαγωγή στη θεολογική γνωσιολογία**

θα γίνεται κάθε

Παρασκευή 10:00-14:00 στη ΣΤ΄ αίθουσα του 4ου ορόφου

Σύντομη περιγραφή του μαθήματος

Ακριβής έκθεση του περιεχομένου της Ορθόδοξης πίστης σε διάλογο με τη δυτική χριστιανοσύνη. Συνεξετάζονται οι ιστορικοί και πνευματικοί παράγοντες του χώρου, όπου διαμορφώθηκε η διατύπωση των δογμάτων (πολιτική, φιλοσοφία, τέχνη κ.ά.). Ο άξονας είναι τα δόγματα και τα σύμβολα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη θεολογική γνωσιολογία, η οποία, ως «ειδική φιλοσοφία», η οποία «ακολουθεί ύστερα από μια επιστημονική έρευνα ενός ιστορικού επισητού και συγχρόνως μιας ζωντανής παραδοσιακής εμπειρίας», αποτελεί το εισοδικό κατανόησης της ακριβούς εκθέσεως της πίστεως.

Μαθησιακοί στόχοι

Το συγκεκριμένο μάθημα επιχειρεί:

Τη μύηση των σπουδαστών στην ορθόδοξη πνευματικότητα και στον τρόπο της λόγιας γνώσης του δόγματος.

Να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με τα μνημεία της παράδοσης (λα-

τρέια, τέχνη, κανόνες, συνοδικές αποφάσεις, όροι, κ.λπ.), τα οποία φωτίζονται με τον προβολέα της ιστορικής γνώσης.

Να επισημάνει το δεσμό μεταξύ παρελθόντος και παρόντος.

Να αναδείξει το παρεμβατικό χαρακτήρα της δογματικής θεολογίας τόσο για το σύνολο του σύγχρονου πολιτισμού γενικότερα όσο και για την Εκκλησία ειδικότερα.

Βιβλιογραφία (ενδεικτική)

Πηγές

1. Ιωάννου Δαμασκηνού, *Έκδοσις ακριβής της Ορθόδοξου πίστεως*, κείμενο-μετάφραση-εισαγωγή-σχόλια Ν. Ματσούκα, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1989.
2. Κυρίλλου Αλεξανδρείας, *Κατά ανθρωπομορφιτών*, κείμενο-εισαγωγή-σχόλια Χ. Σταμούλη, μετάφραση Χ. Σταμούλη-Γ. Ροδινού, εκδ. «Το Παλίμψηστον», Θεσσαλονίκη 1993.

Βοηθήματα

1. Ν. Ματσούκα, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία Β. Έκθεση της ορθόδοξης πίστεως*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1985.
2. Χ.Α. Σταμούλη, *Έρωσ και θάνατος. Δοκιμή για έναν πολιτισμό της σάρκωσης*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2009.
3. Δ. Στανιλοάε, *Ο Θεός, ο κόσμος και ο άνθρωπος. Εισαγωγή στην ορθόδοξη δογματική θεολογία*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1990.
4. Χ.Α. Σταμούλη, *Κάλλος το άγιον. Προλεγόμενα*

στη φιλόκαλη αισθητική

Σύγγραμμα:

Ν. Ματσούκας, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία, Β'. Έκθεση της Ορθόδοξης Πίστεως*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016.

(Χρ. Σταμούλης)

Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα

[2160] Θεολογία και κινηματογράφος. Κραταιά ως θάνατος

αγάπη. Ιερότητα και ερωτικότητα με ιδιαίτερη έμφαση στην

ορθόδοξη παράδοση

θα γίνεται εναλλάξ

Τετάρτη, 18:30-20:45 (Εισήγηση) στη Ε΄ αίθουσα του 4ου ορόφου

Πέμπτη, 20:15-22:30 (Προβολή-Συζήτηση) στο Β΄αμφιθέατρο του 2ου ορόφου

Σύντομη περιγραφή του μαθήματος

Ένας διάλογος της Ορθόδοξης θεολογίας με την τέχνη του κινηματογράφου. Στην προκειμένη περίπτωση η εστίαση γίνεται στην οντολογία και πολύ λιγότερο στην «τεχνολογία». Ο κινηματογράφος λειτουργεί ως «γλώσσα», ως κέντρο βάρους μιας διευρυμένης διεπιστημονικότητας, που επιτρέπει τη συνειδητοποίηση και πολύ περισσότερο την κατανόηση της ιστορίας. Και είναι τούτη η ιστορία, τούτος ο πολιτισμός, που αποτελεί την μήτρα εντός της οποίας σαρκώθηκε ο Λόγος και αναπτύχθηκε ο λόγος της Χριστιανικής θεολογίας. Στις φετινές παραδόσεις η συζήτηση επικεντρώνεται στο πολύπαθο θέμα της ιερότητας και της ερωτικότητας του σώματος, με στόχο την ανάδειξη των λειτουργικά αμφίσημων της ιερής ερωτικότητας και της ερωτικής ιερότητας του ενούσιου προσώπου, του αγαπητικού προσώπου, στα πλαίσια της Ορθόδοξης ανθρωπολογίας. Βεβαιότητες, δεδομένα και αυτονόητα τίθενται εν αμφιβόλω. Η προσπάθεια κατανόησης ξεκινά από την αρχή, προκειμένου, μέσα από την εικονική και κειμενική ψηλάφηση ξεχασμένων ατραπών μιας ευρείας παράδοσης, αλλά και του διαλόγου της με τα πολύτιμα ενός κόσμου που βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη, να αναδειχτεί εκείνος ο τρόπος που οι συνεχείς ιδεολογικές επιχωματώσεις έκρυψαν από το πεδίο όρασης της αμεσότητας.

Μαθησιακοί στόχοι

Το συγκεκριμένο μάθημα επιχειρεί:

- Να αναδείξει την αναγκαιότητα της διεπιστημονικότητας και το αίτημα του ανοιχτού διαλόγου.
- Να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με τα μείζονα οντολογικά ερωτήματα, μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου, καταδεικνύοντας ταυτόχρονα τον οικουμενικό και πανανθρώπινο χαρακτήρα τους.
- Να επισημάνει την αναγκαιότητα κατάφασης στο «μυστήριο» της επιστημονικής κένωσης και πρόσληψης, που ανοίγει το δρόμο για την αποδοχή του τέλους της οποιασδήποτε ερμηνευτικής βεβαιότητας και επανάπαυσης.
- Να αναδείξει το παρεμβατικό χαρακτήρα της δογματικής θεολογίας τόσο για το σύνολο του σύγχρονου πολιτισμού γενικότερα όσο και για την Εκκλησία ειδικότερα.

Βιβλιογραφία (ενδεικτική)

Πηγές

1. Θ. Αγγελόπουλος, Μια αιωνιότητα και μια ημέρα, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1998.

2. Α. Ταρκόφσκι, Μαρτυρολόγιο. Ημερολόγια 1970-1986, εκδ. Ίνδικτος, Αθήνα 2006.

Βοηθήματα

1. Χ.Α. Σταμούλη (επιμ.) Έρωτας και σεξουαλικότητα, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2014.

2. Χ.Α. Σταμούλη, Η γυναίκα του Λωτ και η σύγχρονη Θεολογία, εκδ. Ίνδικτος, Αθήνα 2008.

3. Χ.Α. Σταμούλη, Φύση και αγάπη και άλλα μελετήματα, εκδ. «Το Παλίμψηστον», Θεσσαλονίκη 2007.

4. Χ.Α. Σταμούλη, Έρωσ και θάνατος. Δοκιμή για έναν πολιτισμό της σάρκωσης, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2009.

5. P. Sherrard, Christianity and eros. Essays on the theme of sexual love, εκδ. Denise Harvey, Λίμνη Ευβοίας 2002.

Φάκελος μαθήματος

users.auth.gr/stamchr

Σύγγραμμα:

Χρ. Σταμούλης (επιμ.), Έρωτας και σεξουαλικότητα, εκδ. Αρμός,

Αθήνα 2014.